Horizon -Taal

Jaargang 4 - nummer 260 maart - april 2013

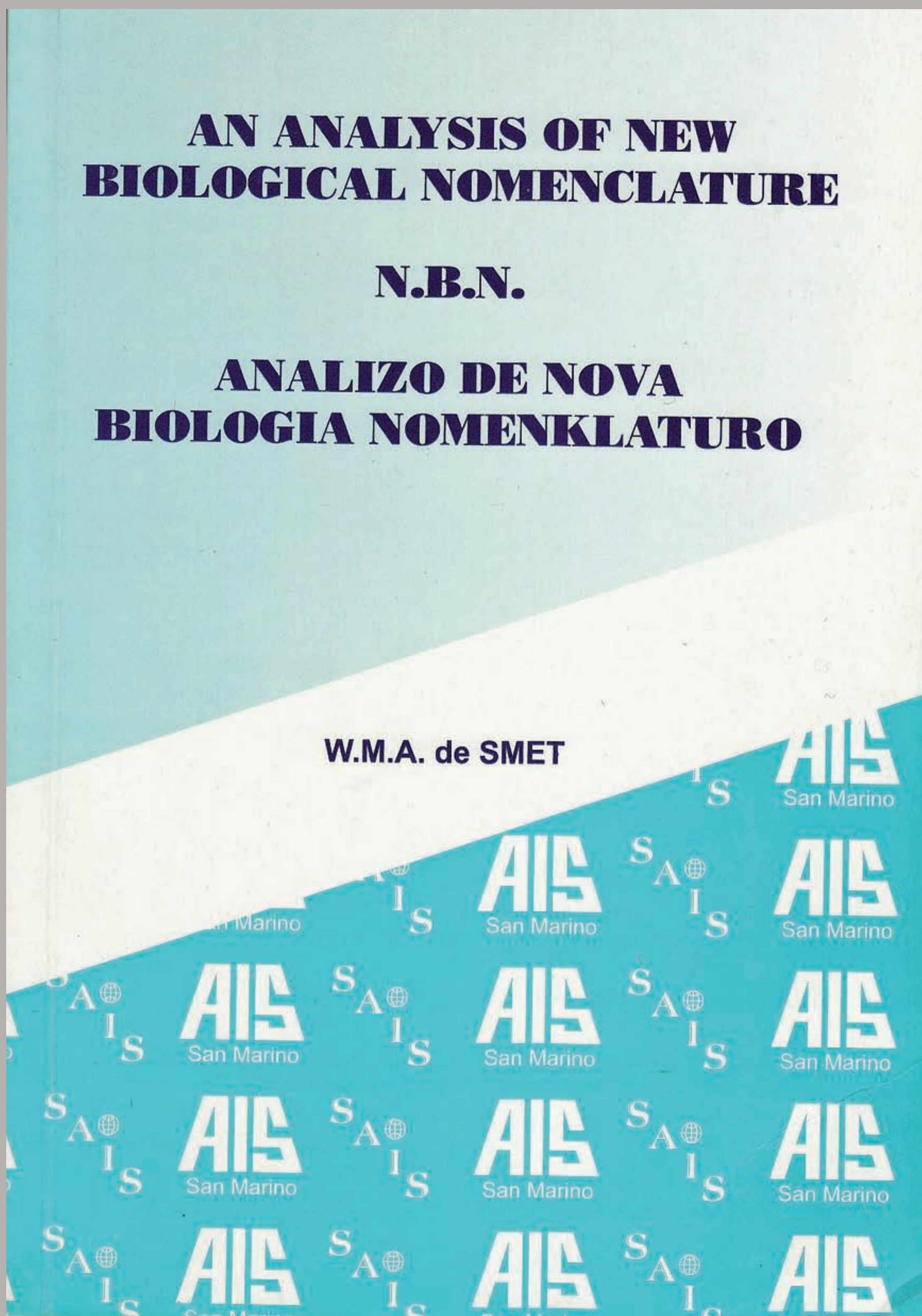

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.,
45ste jaargang.
Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.
Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie en administratie:
Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00 fax: 03 233 54 33
Epost: horizon.taal@esperanto.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:
t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06.

IBAN-nummers van FEL:
IBAN BE66 0000 2653 3843
BIC: BPOTBEB1

Redactie:
Kevin De Laet

Medewerkers:
Lode Van de Velde, Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruysschaert, Emiel Van Damme, Kris Panis, Julia Litvinova, Jakvo, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:
Kevin De Laet, Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	257	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	12

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

Voorwoord van de redactie

Onze vaste enpaĝistino Julia is op bevallingsverlof dus wensen we haar alvast proficiat! Dit nummer werd door Jakvo Schram opgemaakt. Voor dit nummer trekken we verder op speurtocht doorheen het rijke taallandschap van ons Nederlands: na Oostende, Gent en Antwerpen trekken we nu naar Limburg, misschien wel de meest muzikale streek in de lage landen en Bert Boon legt uit waarom.

Petro neemt ons ook verder mee op speurtocht door de recent verschenen Bildvortaro en hoe die tot stand is gekomen (geen les “woordenboeken maken voor Dummies”, maar soms een ware taalkundige calvarie!). En Cyreen Knockaert brengt een bijdrage over het levenswerk van bioloog en Esperantist Wim De Smet, de Nieuwe Biologische Nomenclaturuur.

Dit jaar staan er twee grote Esperanto-activiteiten op de agenda in dit land. Eerst is er de Printempa Esperantokunveno (ofte PEKO), van 17 tot 19 mei in Namen, waarover verder in dit nummer meer. Van 10 tot 18 augustus neemt het muziekfestival FESTO plaats op een wel heel bijzondere plaats: het vroegere Neutraal Moresnet, bij Esperantisten wel gekend als Amikejo. Daarover verschijnt meer informatie in het volgend nummer, maar je kan hier al gaan kijken: http://alesk.eu/festo2013/

Dit jaar is ook het jaar van Godfried Bomans, die honderd jaar geleden geboren werd en waarvan enkele boeken ook in het Esperanto te krijgen zijn. Hij werd zeer bekend door zijn optredens in radio- en televisieprogramma's, maar hij was ook vele jaren de meest gelezen schrijver van Nederland. Van twee van zijn bekendste werken bestaat een Esperantovertaling, die te koop is bij de boekendienst van de Vlaamse Esperantobond: "Erik aŭ la malgranda insektolibro" (Erik of het klein insectenboek, uit 1939) kost 8,94 euro, "Rerigardoj aŭ memorskriboj de ministro Pieter Bas" (Memoires of Gedenkschriften van Mr. P. Bas, uit 1936) 7,80 euro. (Met dank aan André Ruysschaert).

Medewerker Jean-Pierre van het Esperantocentrum stuurde onlangs dit idee voor een slogan door: “**Esperanto dat is zoiets als Facebook maar dan in het echt !**”.

Kalvaria Vojo de Frenezulo(j).

Mia nuna teksto pritraktos la genezon de la Bildvortaro, tiom kiom mi ĝin memoras aŭ tiom kiom mi povis rekonstrui ĝin. Mi scias ke iuj homoj interesiĝas pri tio, kaj ke multaj ne povas kompreni kial iu povas esti tiel mensmalsana ke li dediĉas ĉiujn siajn spirojn al iu eble neatingebla sonĝo.

Ĝermo.

Jam de la komenco de la laboro de Rüdiger Eichholz rilate Esperantan Bildvortaron mi estis entuziasma. En decembro 1964a mi jam abonis la presprovaĵojn, anoncis min kiel kunlaboranto, kaj ricevis la aliĝnumeron V89. Tamen, bona kunlaboranto mi tute ne estis, kaj dubis pri la iama realiĝo de la projekto. La kaŭzo de mia malvigleco tamen estis iom alia… kaj eble mi poste klarigos… mi ne scias, ĉar mi ne fieras pri ĝi. Mi ankaŭ abonis la sliparan vortaron, kaj iam, en iu jaro, mi ne plu scias kiam…, R. Eichholz vizitis min en mia hejmo kaj konstatis ke mi estis unu el tre malmultaj kiuj ankaŭ vere ordigis la slipojn. Li eĉ deziris vide kaj tuŝe kontroli tion.

Unuaj Ideoj.

Post la morto de Rüdiger, en la jaro 2000a, mi treege bedaŭris ke neniu daŭrigis la laboron, precipe tiam de la Pekoteko. Mi treege bedaŭris ke tiom da peno, tiom da klopodoj, tiom da energio nun sensence (preskaŭ almenaŭ) kuŝas kaj ŝimiĝas. Mi ankaŭ ricevis intertempe la diversajn cirkulerojn, kun i.a. ideoj por nova eldono, surbaze de la tria eldono de Duden. En la cirkuleroj estis ekzemploj de novaj tabuloj kaj ideoj por prilaboro. Surbaze de tiuj bildoj mi mem jam faris kelkajn traduk-provojn, kaj konstatis ke mi tre facile sukcesis. Mi klopodis trovi ie ekzempleron de la originala dua eldono de Duden, kaj danke al germana amikino Jessica sukcesis akiri ekzempleron. Ideo estis, kompreneble, la rilato inter la germanaj kaj esperantaj terminoj. Mi ankaŭ aĉetis ekzempleron de la nova, tria (kiu laŭ Eichholz estu bazo de nova Esperanta eldono) versio. Tiel mi faris dekon da tabultradukoj. Intertempe mi daŭrigis la apogon tamen ankaŭ en aliaj manieroj, ĉar mi aĉetis minimume dek ekzemplerojn de la Bildvortaro, ofte por donaci (mi ne plu faros tion!).

Mensa devio.

Kial la vorto "frenezulo" en la titolo de mia teksto? Nu, mi bone konsciis ke por entrepreni tian laboron oni nepre devas esti freneza. Se oni atakas tian taskon, oni scias ke dum pluraj jaroj oni estas tute kaj senlime kaj senhalte ligita al ĝi. Daŭre oni pintigas la orelojn kaj la okulojn por pluki vortojn! Kaj antaŭ oni la tuta substantivaro de lingvo (kia? ĉia!) atendas sian firman konektadon al amaso da bildoj, klaraj kaj malklaraj, gravaj kaj malgravaj, alsaltaj kaj rifuzaj. Fakte ne nur substantivoj, kiel oni pensus… ĉar oni erare imagas al si ke nur substantivojn (objektojn) oni povas bildigi en bildvortaro. Nu, mi poste, en alia teksto, klarigos ke Duden sukcesis ankaŭ tre trafe bildigi multajn verbojn, aŭ almenaŭ "agojn". Pri ebleco, farebleco, mi tute ne dubis. Kiel centelcenta tuttaga uzanto de la lingvo, preskaŭ ekskluzive, mi scias ke ĝuste la plej grava karakterizo de Esperanto estas ke "se oni scias, komprenas, el kio ĝi estas farita, al kio ĝi taŭgas, kion ĝi faras… vi povas forĝi taŭga(j)n vorto(j)n por ĝi". Intence mi indikas pluralon, ĉar ne ĉiam oni tuj trovas la plej taŭgan vorton! Tio ne validas por nomoj de plantoj kaj bestoj: tiuj estas plej facilaj, ĉar troveblaj en vortaroj! Sed ofte, pli ofte ol oni pensus, tute ne estis facile ĉiam kompreni la bildigitajn objektojn… kaj pli ol unu fojon ni konstatis, per komparo de diversaj nacilingvaj eldonoj, ke ne nur ni konfrontiĝis kun tiu problemo. Pri tio mi publikigis kelkajn tekstojn en mia blogo cetere.

Duaj paŝoj.

En februaro 2006a mi kontaktis, skribis leteron, al Duden-eldonejo. Ili respondis al mi, sendis eĉ kopion de la kontrakto inter ili kaj Esperanto-Pres, sed… ankaŭ sciigis al mi ke intertempe ili jam atingis la sesan eldonon de la verko! Kiam mi akiris ekzempleron de ĝi, tuj mia kuraĝo sinkis en la ŝuojn… La sesa eldono estas ja tutkolora (nu, fakte iuj bildoj estas nur iom artefarite koloritaj, sed tion oni ne rimarkas je unua rigardo) kaj mi ne estas tiom freneza ke mi ne komprenis ke tia eldono por ni estus tute nepagebla, krom… eble… en kunlaboro kun eldonejo en nacia lingvo. Sed rapide montriĝis ke en la nuna momento neniu nacilingva eldonejo planas eldonon de prilaborita bildvortaro! Kaj plie… gigantoj ja mokas nanojn!

Hezite al Rubikono.

Tamen mi pridiskutis la aferon kun mia teĥnika asistanto, Eriko D'Hondt, kaj petis lin ke li eksperimentu por fari akcepteblajn klarajn nigre-blankajn skanojn de la koloraj tabuloj. Ni elektis kelkajn kun tre diversaj karakterizoj, kaj post multe da klopodado kaj fajlado kaj multe da ŝvitado… ni sukcesis fari bonajn bildojn. Mi pensis ke tempo urĝas, ĉar mi ne ŝatus esti en plena prilaboro de la "sesa" eldono, kaj konstati ke… aperis la "sepa"! Nun mia zorgo estis ke mi ŝatus trovi taŭgan kunlaboranton, kapablan tuttagan Esperantiston kun tre vasta intereskampo, inter alie por rapidigi la aferon. Jam longe mi pensis pri iu (de-tempo-al-tempo)-korespondanto, kun kiu mi konatiĝis en la jaro 1990a, dum REF-semajno en la Slovaka Paradizo, mi pensis do pri Jozefo Horvath. Sed ĉu li estos same freneza kiel mi? Kaj, kiel vi scias, li jes ja estis same freneza kaj eĉ laŭte proklamis ke ni ambaŭ enjungiĝis en frenezan (kaj frenezigan?) kunreladon. Eĉ ne necesis longaj temporabaj kaj energirabaj diskutoj! Neniu interkonsento pri divido de la taskoj estis diskutenda, ni decidis tutsimple duonigi la taskon, almenaŭ rilate la tabulojn. Ni nur, iom post iom, interkonsentis pri "formoj", por ke la libro estu homogena; decidis ke ni klopodos eviti neologismojn, decidis uzi ĥ,

kie eblas (do ne sekvi la modernan tendencon koigan) kaj interkonsentis pri uzo de punktoj, komoj, oblikvecon ktp... (multe pli da detaloj ol vi povas imagi). Do ni transpasis la Rubikonon kaj atingis Romon! (preskaŭ mi skribis Gloron!).

Batalkampo.

Ne, ne temas pri la rilatoj inter la tri frenezuloj! Mi nur volas iom priskribi la lingvan batalkampon. Tiel Duden kiel Paul Peeraerts proklamas ke entute estas pli ol 30.000 nocioj en la libro. Ĉu vere? Nu, jes kaj ne... kaj mi klarigu. La nombro da "linioj" en la libro estas 23.248, tion vi povas kontroli pere de la Kompleta Indekso, se vi volas. Sed... ekzemple la linio "floro" aperas kelkdekfoje, kaj eĉ ne multe valoras en la indekso, ĉar ĝi estas ĉiam subtemo, kaj aperas ĉe iu ajn nomhava floro. Ĉu oni subtrahu, aŭ ĉu oni konsideru la linion "malkompleta", do "rozo floro" ne estas "tulipo floro"... kaj estas multaj aliaj, ofte pli tiklaj ekzemploj. Aliflanke, ankaŭ estas "linioj" kies teksto enhavas pli ol unu nocion, kiel ekzemple: iu linio tekstas: postrestantoj, vidvo, vidvino; alia linio: kadavrejo, mortintejo, kapelo por mortintoj... do tie estas ja ĉiufoje tri vortoj... Nu, por trankviligi vian konsciencon: ĉiuokaze estas difinitaj 23.248 objektoj (se vi akceptas ke unu objekto povas konsisti el pluraj objektoj), do tiom da nocioj. (Kaj nepre memoru ke Duden mem anoncas pli ol 30.000.)

Kaj Koloro?

Se vi komparos la dudekon da koloraj paĝoj kun ilia nigre-blanka versio, vi konstatos ke vere koloro havas multe da aldona valoro. Precipe la tabulo pri "koloro" estas malfacile akceptebla en nigre-blanka formo! Tamen... nur se ni estus certaj pri vendo de 10.000 ekzempleroj en relative mallonga tempo, ni povus pristudi la eblecon de tia eldono, mi supozas ke vi komprenos tion. Ni esperu ke iam io tia estu pensebla.

Petro DS

Horizon.taal

Taalproblematiek

Globish

Er zijn al veel plannen gemaakt om een vereenvoudigd Engels voor internationaal gebruik te ontwerpen. Twee recente projecten zijn onafhankelijk van elkaar ontstaan, maar zijn beide (onder meer) bekend als „Globish". Het ene idee is oorspronkelijk van de Indiër Madhukar Gogate (1998) en werd hernomen door Oliver Baer (2011); het andere is van Jean-Paul Nerrière en David Hon. Zij werden geanalyseerd door Rudolf-Josef Fischer op de jaarvergadering van de Gesellschaft für Interlinguistik (Berlijn, 18-20.11.2011). Hij merkte weinig vooruitgang in vergelijking met vroegere projecten als „Basic English" van Charles Ogden of „Basic Global English" van Joachim Grzega. (Op Wikipedia staat zeer beknopte informatie; er is een pagina www.globish.com)

Brussels

Je hoort vaak: school al de Brusselse werklozen om naar de zorg. Wij organiseren al jaren opleidingen om werklozen aan de slag te krijgen in de zorg. Ze leren Nederlands, ze doen hard hun best en dan komen ze bij de ouderen en die spreken... Brussels. Neen, makkelijk is het niet." (Thérèse Coens, directeur Familiezorg Brussel, Brussel deze week, 3.1.2013)

Duits en Frans

Ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de ondertekening van het vriendschapsverdrag tussen Frankrijk en Duitsland deed kanselier Merkel een oproep om meer Frans te leren. In 2010 leerde slechts 27,3 % van de Duitse scholieren Frans (wat toch nog iets meer is dan het Europees gemiddelde, 23,2 %). (www.spiegel.de, 20.1.2013)

Esperanto Amikejo (of Neutraal Moresnet)

Peter Bouhuijs maakte een filmpje (12 minuten, Nederlands met Esperanto-ondertitels) over de geschiedenis van het dwergstaatje Neutraal Moresnet, dat volgens het idee van de plaatselijke dokter Wilhelm Molly ook een Esperanto-staat had moeten worden. (Germain Pirlot, www.youtube.com/watch?v=AgkyvZ2QRwM)

Valenciaanse Esperanto-bibliotheek in professionele catalogus

Na de Spaanse, werd ook de regionale Valenciaanse Esperanto-bibliotheek toegankelijk via een OPAC-catalogus. Dit is het resultaat van het eindwerk van Mª Isabel Ruiz aan de Universiteit van Valencia. (www.esperanto.es/openbiblioval/opac/index.php)

Ipernity

Ipernity, de sociale foto- en filmsite, zal weldra zijn versie 2.0 publiceren. Net zoals voor versie 1.0 is Esperanto een van de officiële talen. Interessant om weten is ook dat de Chinese versie van Ipernity uit het Esperanto werd vertaald en niet uit bijvoorbeeld het Frans of het Engels, omdat de Chinese vertalers die talen niet spreken. Hetzelfde geldt voor de Tsjechische versie. De Finse vertalers werden dan weer via de Finse Esperantobeweging aangeworven. (pp, www.ipernity.com)

Lernu

nl.lernu.net is voor Nederlandstaligen dé site om Esperanto te leren via het internet en brengt bovendien allerlei nieuws over de Esperantowereld. Binnenkort wordt ook een dienst "Woord van de dag" gelanceerd.

DAO GEIT NIKS BOAVE...

Met meer dan gewone belangstelling las ik de vorige bijdragen over het dialect van diverse Vlaamse steden. Meer dan gewone belangstelling, omdat ik in de jaren zestig en zeventig aan de Gentse universiteit mocht meewerken aan de voorbereidende fase van het monumentale werk "Woordenboek van Vlaamse Dialecten" (WVD) via het afnemen van interviews in de Brabantse gemeenten Kumtich en Neerwinden en in mijn geboorteplaats Molenbeersel (Kinrooi), in het noordoosten van Belgisch-Limburg. Vandaar deze bijdrage over "het Limburgs".

Eigenlijk bestaat "het Limburgs" niet, net zomin als "het Oostends", "het Gents" of "het Antwerps". Zelfs in grote steden zijn er (of waren er) van wijk tot wijk subtiele verschillen, die zelfs aan de basis lagen van meningsverschillen tussen "ons" en "hun". Gemakkelijkheidshalve zal ik de term toch gebruiken.

Net als andere hedendaagse dialectgroepen heeft "het Limburgs" de afgelopen decennia heel wat woordenschat ontleend aan het Algemeen Nederlands (AN), ook als er al een woord of een uitdrukking voor bestond. Tegenwoordig kun je al te vaak "verlimburgste" taalelementen horen, die wel Limburgs klinken, maar het niet zijn. De uitdrukking "Wè goan alle zeile biezétte" is geen Limburgs. De regio heeft namelijk geen zeevaarttraditie. Wel Limburgs is "Mét man en mach aan 'm goan".

Hoewel in totaal niet minder dan 8 miljoen (!) taalgebruikers in Nederlands-Limburg, Belgisch-Limburg en een stukje van Duitsland een Limburgs dialect als moedertaal hebben, toch heeft die gemeenschappelijke "lingua franca" nauwelijks een schrijftraditie, al bestaat er een beperkte geschreven literatuur in de volkstaal.

In dit korte bestek wil ik dan ook focussen op een verschijnsel dat niet-Limburgers vaak verbaast en dat bij hen soms op de lachspieren werkt, nl. de Limburgse "zangerigheid" en ogenschijnlijke "traagheid" bij het spreken.

Inzicht in dat eerder zeldzame verschijnsel danken we aan de linguïst Ben Hermans, die in 1994 aan de Vrije Universiteit Amsterdam promoveerde op de stelling dat "het Limburgs" een toontaal is. Vroeger bestond de misvatting dat toontalen exotisch zijn en alleen in Afrika en Azië voorkomen.

In het AN heeft bv. het woord "pet" maar één betekenis, of je het nu vragend of stellend uitspreekt. Voor Limburgse woorden is die regel anders. Taalgeleerden hadden wel gemerkt dat er iets merkwaardigs aan de hand was met sommige kleinere talen of dialecten zoals Litouws, Sloveens, sommige Kroatische dialecten en... Limburgs! Hermans, die ook Russisch doceerde, ontdekte zelfs Russische wetenschappelijke werken over het Limburgs. Het toonkenmerk noemden die Russische linguïsten het "Mora-accent", zonder precies te weten wat het was.

Samen met bejaarde inwoners van Maasbracht (Nederlands-Limburg) spoorde Hermans 50 "minimale paren" op: woorden van één lettergreep, die afhankelijk van de toon iets anders betekenen. Het woord "wech" kan wegen of weg betekenen. Het korte wéch (met een zogenaamde valtoon uitgesproken) betekent wegen. Met de sleeptoon wè-éch betekent het weg. Minimale paren hebben niet of maar én een sleeptoon en een valtoon. Andere voorbeelden: "min" (minus of gemeen); "vrij" (vrij of het hof maken), "dao" (daar of zie je wel) en "ouch" (ook

of oog). Desondanks zijn er twee belangrijke verschillen met "echte" toontalen, zoals het Chinees. Wij beschikken over twee tonen per woord, zij over vier, wat veel meer variaties mogelijk maakt zonder dat je nieuwe woorden nodig hebt.

Ondanks het feit dat het Limburgse taaleigen zwaar onder vuur ligt, toch zullen uitspraak en toon, waarvoor geen evenwaardig alternatief bestaat, het nog wel even uitzingen.

En van zingen gesproken: vooral in Nederlands-Limburg wordt nog geregeld in het dialect verteld (cabaret) en gezongen. Er is nog steeds een ruime markt voor (nieuwe) cd's in het lokale dialect, vooral rond carnaval, maar één zanger en zijn klassiek geworden repertoire steken overal met hoofd en schouders boven uit: de diep betreurde, in 1955 op 27-jarige leeftijd overleden Jo (Jochem) ERENS met zijn warme baritonstem, wiens oeuvre nog steeds de belichaming is van het bekende "Limburggevoel", die onzichtbare band tussen alle Limburgers, ook in de diaspora. Hij had een buitengewoon inlevingsvermogen en een gouden stem, die ook het klassieke repertoire (Mozart, Schubert, Bach) aankon. Een grote carrière werd wellicht in de kiem gesmoord.

Laat "In bronsgroen eikenhout" dan de officiële hymne van Limburg zijn, het volklied van het hart is en blijft "Limburg allein", met op de tweede plaats "Limburg mie landj", allebei van de hand van Jochem.

Limburg allein	**Nur unu Limburgo**
Dao woo ich gebaore bin	Tie la lumon vidis mi
Woo m'm awwessjhoes nog steijt	En la gepatra, mia hejm'
De taal, die ich toch zo gouwd kin	Kie la lingvon sorbis mi
Woo ich haw mien leijf en leijd	Kaj ĝojon aù dolor'
Limburg, Limburg allein	Limburg', kara Limburg'
Dao geit niks boave	La plej aminda
Zo is t'r mer ein	En la tuta mond'
Es wie awd Limburg	Nur unu Limburgo
Limburg allein	Plej karega land'
Dao geit niks boave	Kiel vi nur unu
Zo is t'r mer ein	En la vasta mond'
Gaon ich nao de vreamde hear	Alilanden foje iras mi
Of wiet oet Limburg weg	Laù longdistanca voj'
Heur ich immer toch zo gear	Sopirante je mesaĝ'
't Ggowd, 't kaod, 't slech	Ĉu bone, mia land'
Zuik ich mich e maedje oet	Batas mia kor' pro am'
Is dat e Limburg keindj	Por limburga karulin'
Dao wo ich mich aanvertroew	Nenie en la vasta mond'
En norgens e baeter vinj...	Pli karan trovis mi.

Tot slot en om eens en voor altijd die flauwe mopjes over de vermeende traagheid van de sprekende Limburger te pareren, nog een toemaatje in mijn moedertaal, het dialect van Molenbeersel.

"Det wè zoeë langzaam sprèke, is omdet wè veuls te sjnel dènke. Es we ève sjnel kalle wie wè denke den verstoan die anger Vlaominge os neet."("Dat we altijd zo langzaam spreken, is omdat we zo snel denken. Mochten we even snel praten als denken, dan zouden die andere Vlamingen ons niet verstaan.")

Bert Boon

Belangrijkste bronnen:

Lambrecht Lambrechts: "Limburgsche Liederen", uitg. Samenw. Maatschappij Volksdrukkerij, Gent, 1937

Felix Rutten :" Doe bleefs in mich/ Bloemlezing van zijn dialektwerk", uitg. De Lijster, Maasbree, 1982

Phil Dumoulin en Jan Coumans: "Sjöd miech nog eint in/ Het dialect van Maastricht: een groot-Limburgse taal", uitg.BZZToH, 's Gravenhage, 1986

Paul Prikken: "De taal van de Maas/ Woordenboek Nederlands-Limburgs", uitg. C&C Euregio, Sittard, 1994

Dr. Frans Debrabandere: "Limburgs Etymomogisch Woordenboek", uitg. Davidsfonds, 2011

Heeft Goliath voorgoed David verslagen:

raakt Nieuwe Biologische Nomenclatuur in de vergetelheid?

Op 10 maart 2012 overleed de Vlaamse dierkundige dr. Wim De Smet als gevolg van een slepende aandoening, die gedurende zijn laatste levensjaren beetje bij beetje zijn ooit grote geestelijke krachten gesloopt heeft.

Gespecialiseerd in de zeezoogdieren, was Wim De Smet tijdens zijn loopbaan verbonden aan belangrijke Belgische en Vlaamse wetenschappelijke instellingen zoals het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en de Antwerpse Universiteit. In opdracht van het ministerie van Buitenlandse Zaken fungeerde hij als gastprofessor aan buitenlandse universiteiten: in Rwanda, Gabon en Suriname. Bovendien was hij volwaardig lid en gewoon hoogleraar van de Internationale Academie voor Wetenschappen van San Marino. Na zijn opruststelling in 1994 stond Wim De Smet nog in voor AIS-cursussen in Treviro, Bydgoszcz en elders.

Doch niet minder dan aan zijn officiële opdrachten wijdde hij zich in zijn vrije tijd aan de verwezenlijking van een stoutmoedig idee: een grondige aanpassing van het reeds 250 jaar bestaande taxonomisch systeem. Mèèr dan wie ook ondervond hij dagelijks de onvolkomenheden en gebreken van de algemeen gebruikte en aanvaarde biologische nomenclatuur. Als fervent esperantist zag De Smet een deel van de oplossing in het gebruik van Esperanto ter vervanging van het soort pseudo-Latijn dat in zwang is in de officiële wetenschappelijke wereld. Doch de talrijke individuele pogingen tot het scheppen van Esperantonamen, zoals ook verschenen in Plena Ilustrita Vortaro, vormen geen eenheid. Ze hebben geen enkele bijdrage geleverd aan de gebreken van het systeem zelf: het zijn slechts min of meer chaotische vertalingen van namen, zonder meer.

Het is niet mogelijk in enkele zinnen helemaal duidelijk uit te leggen welke grondige aanpassingen Wim De Smet voor ogen had met zijn 'Nova Biologia Nomenklaturo' (N.B.N.), zoals hij deze noemde. Een lezing van bijvoorbeeld zijn publicatie 'Analizo de Nova Biologia Nomenklaturo' , Sais Nitra, 2005, 262 pp., zal hiervoor soelaas brengen. Men kan ook een samenvatting over het onderwerp vinden op Wikipedia. Wim De Smet gooide evenwel niet het kind weg met het badwater en hij behield enkele goede aspecten van het systeem van de befaamde Carolus Linnaeus (1707-1778), zoals de dubbelnamigheid van de soorten en de eennamigheid van de andere taxa. Wim De Smet veranderde ook niets aan de klassiek gebruikte indelingen van planten- en dierenrijk. Uitzondering vormt zijn verwerping van het taxon 'genus'[a] of 'geslacht', minstens toch om dit bij de naamgeving aan te wenden. Er werd wel voor gezorgd, door middel van een parallel numeriek systeem, geen wetenschappelijke gegevens te verliezen. Het weglaten van de genusnamen levert een enorme besparing op van onnodige termen, en op basis van de binome soortnaam weet men in N.B.N. onmiddellijk over welke 'familie' het gaat. Niet enkel besparing aan en vereenvoudiging van termen is een van de kenmerken van N.B.N., ook staan de logische benamingsstructuur, eenheid en didactische waarde torenhoog boven deze van de klassieke nomenclatuur. Bij N.B.N. is het centraal taxon de 'orde'. De daaraan lagere taxa, familie en soorten, bevatten in hun namen alle eenzelfde sleutelwoord dat men terugvindt in de naam van de orde. M.a.w. aan de hand van de soortnaam leidt men gemakkelijk af bij welke hogere taxa de soort thuishoort. In elk taxon vanaf de familie bevindt zich centraal de 'typische soort', d.i. de door het groot publiek best bekende soort. N.B.N. is niet enkel op het dierenrijk en op het plantenrijk gericht doch kan analoog toegepast worden voor alle levende wezens, zoals bijvoorbeeld ook de bacteriën.

In N.B.N. wordt over de namen van de taxa niet beslist door èèn enkel persoon, doch steeds door minstens vier deskundige biologen en op basis van 57 strikte regels. Om dit te verwezenlijken had Wim De Smet de Vereniging voor het Invoeren van Nieuwe Biologische Nomenclatuur

opgericht. Deze vereniging, een vzw, heeft tussen 1985 en 2005 ongeveer 3000 N.B.N.-namen goedgekeurd en gepubliceerd, voornamelijk het dierenrijk betreffend. Deze steekproef vormt een voldoende basis om verder te kunnen gaan op de ingeslagen weg. Ter vergelijking: ook in het befaamde Systema Naturae uit 1758 waren nog maar 4238 diersoorten beschreven.

Onder de mogelijke nadelen die N.B.N. vertoont, is het grootste wel dat de aanhangers ervan Goliath moeten weerstaan, de taaie onverschilligheid van de meeste biologen, die ofwel nooit N.B.N. bestudeerd hebben, ofwel de sarcasmen vrezen van hun collega's, zelfs als ze zelf de superioriteit van het nieuwe systeem kunnen vatten. Doch de moedige David werd ziek en overleed en zijn Vereniging werd ontbonden. Is dit het einde van N.B.N.? Gelukkig, prof. dr. Hedwig Leirs, zelf dierkundige, decaan van de Faculteit van de Wetenschappen van de Universiteit Antwerpen, erkende minstens de betekenis van het werk van Wim De Smet voor de geschiedenis van de wetenschap. Bovendien stond hij toe het N.B.N.-archief te laten bewaren in de archieven van de Universiteitsbibliotheek. Het N.B.N.-archief bestaat uit alle brieven, verslagen, studiemateriaal, publicaties, administratieve en wetenschappelijke documenten die betrekking hebben op het nagenoeg 40-jarig bestaan van N.B.N. en de eraan gekoppelde vereniging. Om het vervoer te vergemakkelijken werden de documenten compact verzameld in 27 archiefdozen van 35 cm x 25 cm x 10 cm, waarvan 7 dozen met de verkregen resultaten (de zgn. 'beslissingen' van de Vereniging), 14 dozen over de briefwisseling en handelingen van de Vereniging, 6 dozen met diverse wetenschappelijke documenten. Wie het archief grondig bestudeert, zal moeten overgaan tot verdere ordening.

Historici van de wetenschap of van de Esperanto-beweging kunnen ongetwijfeld materiaal in overvloed vinden in het N.B.N.-archief. We hopen evenwel dat ook biologen niet zullen aarzelen om het project van Wim De Smet onbevooroordeeld te onderzoeken. Indien onpartijdige en objectieve studies de waarde van N.B.N. zouden bevestigen voor de wetenschappelijke kringen, dan mogen we hopen dat er ooit een nieuwe David zal opstaan om in het krijt te treden met Goliath. De bal ligt in het kamp van onze jonge onderzoekers, of van hen die zich nog jong voelen, hetzij historici, hetzij biologen...

Cyreen Knockaert

Horizon.*taal*

Karaj geverdastelanoj kaj FEL-anoj,

Okaze de la nova jaro 2013, mi deziras kapti la okazon por danki ĉiujn en Flandrio, kiuj ĝis nun kontribuas al funkciado de la lernejo Jules Verstraeten, pere de ĉiujara subteno al iu knabo aŭ knabino por daŭrigi studadon, ĉu ĉe la regiona mezgradra lernejo, ĉu ĉe la nacia universitato. Kelkaj el la geknaboj el tiu lernejo estas hodiaŭ plenkreskuloj kaj eĉ unu el la aktivaj esperantistoj en Benino.

Kelkaj agadas ankaŭ por la movado tutafrika, ekezemple Bernard Gnancadja, volontulo ĉe la Afrika Oficejo de UEA en Lokossa. Amatora filmeto pri kelkaj geknaboj el la lernejo Jules Verstraeten estas videbla ĉe Youtube je jena adreso : http://www.youtube.com/watch?v=BXPQ7RZNtKY aŭ serĉu per "mesaĝo al GEK2013 el Benino". Sen via helpo multaj geknaboj en Kodji (Koĝi), interalie mi mem antaŭ dekoj da jaroj, ne kapablas frekventi lernejon. Espereble infanoj en Kodji daŭre povas kalkuli je via subteno por realigi kelkajn projektojn necesajn por ilia disvolviĝo. Ili deziras havi ludejon de korbpilko, futbalo kaj grimpado en la lernejo. Ĉiuspecaj kontribuoj estas bonvenaj pere de FEL.
Retpaĝo dediĉita al la projekto estas <http://www.educ-etre.org> kun ligo al nederlanda kaj esperanta paĝaro.
Amike
Jean Codjo.

PEKO (Printempa Esperanto KunvenO) 2013
Esperanto Lentebijeenkomst 2013

17-18-19 mei 2013

Cultuurcentrum "La Marlagne" (Namen)

Voor iedereen: kinderen, jongeren, volwassenen, beginners, vlotte sprekers…

Programma
Esperantocursussen van verschillende niveaus + kans om zich voor te bereiden op de KER-examens.
Concerten, wandelingen, uitstappen, voordrachten, knutselen voor kinderen, een boekendienst enz… Een rijkgevuld en aangenaam programma.

Vrijdag, 17 mei
Ontvangst vanaf 17 uur
Avondmaal om 18.30 uur
Kennismakingsavond, filmzaal,: voordracht

Zaterdag 18 mei
Ontbijt tussen 8.00 en 9.00 uur
Esperantocursussen, voorbereiding voor het KER-examen, voordrachten, wandeling, concert…
Aanvang van het programma om 9.30 uur
Middagmaal om 12.30 uur
Avondmaal om 18.30 uur

Zondag 19 mei
Ontbijt tussen 8.00 en 9.00 uur
Om 9.30 uur: voordracht over goede verstandhouding
Middagmaal om 12.30 uur
Uitstappen te Namen (de einduren zijn afhankelijk van de gekozen uitstappen).

Waar?
Adres : Centre culturel Marcel Hicter La Marlagne
Chemin des Marronniers, 26
5100 Wépion.

Namen zelf is zeer gemakkelijk bereikbaar per trein, per vliegtuig en per auto.
"La Marlagne" is een groot cultureel centrum midden in de bossen.
Het is alom bekend voor de uitstekende maaltijden en de vriendschappelijke sfeer (de deelnemers worden verzocht te helpen bij het dekken van de tafels, e.d.).
Men kan er verblijven in drie- of tweepersoons kamers met lavabo.
Douches en toiletten bevinden zich aan het einde van de gang.
De slaapkamers zijn onlangs gerenoveerd.

Het dichtstbijzijnde station is Namen. Daarna kan je tot vlak bij komen met de bus. We zullen een pendeldienst vanaf de bushalte en vanaf het station van Namen organiseren.

Inschrijvingsgeld voor voltijdse deelname
Inschrijving tot 1 april: baby gratis, tot 18 jaar 75€, vanaf 18 jaar 130€. Vanaf 1 april 150€.

Het inschrijvingsgeld omvat bijna alles: de maaltijden, de overnachtingen en het programma met uitstappen en concert. Behalve water en koffie, dienen de overige dranken apart betaald.
Het basistarief geldt voor driepersoonskamers met lavabo. De douches en toiletten bevinden zich aan het einde van de gang. Er kan gekozen voor tweepersoonskamers. De toeslag is 20€ per persoon.
- Korting voor leden van een Belgische vereniging en voor buitenlanders: 10€
- Korting voor medewerkers en helpers volgens afspraak.
Andere omstandigheden? Contacteer Valère voor een overeenkomst! dumontvalere@yahoo.fr
De inschrijving geldt slechts na bevestiging door de organisatoren.

Te betalen aan:
Association Pour l'Espéranto
rue des Grogères 81 6001 Marcinelle, Belgique
IBAN : BE72 000 3258537 16
BIC : BPOTBEB1

Het inschrijvingsformulier is (in het Esperanto of het Frans) te vinden op www.esperanto-wallonie.be.

Internacia kalendaro kaj novaĵoj

Por ekscii pliajn informojn pri jenaj eventoj, eblas telefoni al la Esperantocentro en Antverpeno, 03 234 34 00, aŭ viziti/skribi al Frankrijklei 140 2000 Antwerpen. Certe rigardu la retpaĝon Eventoj.hu, la plej kompleta kalendaro en Esperantujo!

Podkasto.net

Retaj podkastoj de Varsovia Vento pri Esperantujo kaj la plej lastaj novaĵoj, aŭskultebla ĉe www.podkasto.net!

La Apoteka Ĝardeno

La 1an DE MAJO 2013 ni invitas vin viziti "la Apotekan Ĝardenon" de la Hospitalo de la Virgino kun rozo (nuna museo, hôpital Notre-Dame à la rose) en LESSINES .

En tiu regiono oni tradicie kultivis kuracplantojn. Tri ĝardenoj estas viziteblaj. Tiu-ĉi fojon ni elektos tiun de Lessines (50 km okcidente de BXL, 5'piede de la stacidomo).

13h30 en la akceptejo de la muzeo (place Alix de Rosoit) en Lessines.

14h. vizito de la ĝardeno.

Poste por daŭrigi la plezuron, promenado laŭlonge de la rivero "Dendre" (sovagaj floroj videblaj) au vizito individue de la muzeo Hospital Notre-Dame à la rose (lasta eniro: 17h.45). Gvidinformoj haveblaj en pluraj lingvoj. www.notredamealarose.com.

Pli da informoj? ĉe Monique Van Roy (068/542728) prefere frumatene au Catherine Royaux (010/451921) cat.royaux@netcourrier.com (aliĝo dezirata)

Festu kongrese

90a Germana Esperanto-Kongreso, 17.-20.05.2013

kun festo de la 125-jariĝo de la Nurenberga Esperanto-Grupo

Loko: Caritas-Pirckheimer-Haus, Königstr. 64, 90403 Nürnberg

Informoj kaj aliĝo: www.esperanto-nuernberg.de/gek, esperantonord@googlemail.com aŭ

Esperanto Nürnberg, Moritzbergstr. 37, 90482 Nürnberg, Germanio

Pli da informoj kaj aliĝilo ĉe www.esperanto-nuernberg.de/gek aŭ Esperanto Nürnberg, Moritzbergstr. 37, 90482 Nürnberg, Germanio.

Helpu al vjetnamoj partopreni en IJK!

Antaŭ ĝuste unu jaro TEJO trovis sin en sufiĉe komplika situacio. En Japanio – la lando elektita por IJK 2012 – pro diversaj komplikaĵoj, ne plu eblis okazigi la Kongreson. Estis urĝe konsiderataj diversaj aliaj eblecoj, kaj regis necerteco, kiam surprize kaj kuraĝe venis propono el Vjetnamio: "ni pretas aranĝi la IJK-n". Kvankam la gejunuloj tie jam estis plene envolvitaj en organizadon de la UK, malgrandeta grupo splitiĝis kaj transprenis sur sin la grandiozan taskon.

Malgraŭ la neimageble kurta havebla tempo kaj nenio antaŭplanita, ili trovis ejon kaj sponsoron, aranĝis programon, instruis ĉirkaŭ 30 helpantojn. Tiuj, kiuj bonŝancis viziti Hanojon pasintsomere, certe memoras la plurajn ĝuindajn momentojn de la IJK, kaj kiom afabla kaj laborema estis ĝia LKK.

Sed, imagu ke la vervaj vjetnamaj gejunuloj, eĉ aranĝinte IJK-n en sia lando, ne vere havas eblecon partopreni kromajn IJK-jn aŭ alian internacian junularan eventon. Efektive, la sola IJK al kiu ili havas la financan eblon veni, estas ilia propra: la vojaĝo inter Vjetnamio kaj aliaj mondopartoj kostas ~1000 €, dum la lando mem estas ege malriĉa. Ni kredas ke, precipe post la granda peno kaj sindonemo enmetita de ilia flanko en la organizadon de la plej grava junulara evento, ili meritas ĉeesti la Junularan Kongreson por simple ĝui ĝin kiel partoprenantoj, almenaŭ unufoje (laŭvoje ricevante motiviĝon por plua agado por Esperanto).

Kaj tial ni volas peti al vi helpi nin monkolekti por subvencii ilian partoprenon en la IJK ĉi-somere. Ni konscias ke la vojaĝkostoj estas enorme altaj, kaj sekve ju pli da homoj donacos des pliaj junaj vjetnamoj ricevos la donacon de partopreni la IJK-n. Vi povas konvene uzi la kontan sistemon de UEA (per ĝiro al "tejtej" kun indiko "subvencio al vjetnamoj"), simplan PayPal-ordonon al financoj@co.uea.

org, ajnan alian manieron transpagi kiun ebligas UEA (http://www.uea.org/alighoj/pag_manieroj.html), aŭ nian kampanjon ĉe IndieGoGo: http://www.indiegogo.com/vjet-namoj-en-ijk. Por donacoj je 300 € kaj pli atendas mojosa reciproka donaceto!

Via, Lukasz — prezidanto de TEJO

Esperantokonferencoj de verde (esperante) vivi, "vv", en 2013

aprilo: 12 – 14: 3-a esperanto-konferenco en Alikanto, Hispanio. somero printempe en la mondfama mezmara urbo kun subtropika klimato. esperanto, kulturo, librobazaro, feriado.

majo: 10 -12: 1-a printempa renkontiĝo en Sarlando, Loreno kaj Luksemburgo (esperante) vivi la 3-landan realon. esperanto, kulturo, librobazaro, feriado. verde (esperante) vivi kunlabore kun Sarlanda Esperanto Ligo (sel),

oktobro: 25 -27: 4-a esperantokonferenco en Alikanto, Hispanio. somero autune en la mondfama mezmara urbo kun subtropika klimato. esperanto, kulturo, librobazaro, feriado.

verde (esperante) vivi, querstr. 11, de- 66287 Quierschied.
tel: +49 171 6972721, retadreso: drfjd@web.de

La 49-aj Baltiaj Esperanto-Tagoj (BET- 49), la 6-an – 14-an de Julio , 2013

Litova Esperanto-Asocio invitas Vin partopreni la vicajn ĉiujarajn internaciajn somerajn tradiciajn 49-ajn Baltiajn Esperanto-Tagojn (BET- 49).

CELOJ kaj TASKOJ: studi problemojn de Esperanto-movado, elstarigi nuntempajn ĉefajn taskojn de Esperanto-agado, interŝanĝi sperton pri esperantista laboro, perfektiĝi en Esperanto, enhavoriĉe pasigi la tempon. BET okazas ekde 1959 ĉiujare laŭvice en Latvio, Estonio, Litovio.

GRAVAĴOJ: Aktualajn informojn pri BET-49 Vi povas trovi en retejo de Litova Esperanto-Asocio www.esperanto.lt

La franca Esperanto-kastelo Greziljono invitas

staĝo PRINTEMPaS kun intensivaj kursoj, internaciaj KER-ekzamenoj, seminario pri inturkultura komunikado

20a de aprilo ĝis 1a de majo 2013 => gresillon.org/printempo laŭtema SOMERA programo:

Turisma semajno kun tuttagaj ekskursoj + Art-amatora semajno + Alternativa MOJOSejo
Festa semajno por infanoj kaj familioj + Teatra aktora Semajno

6a de julio ĝis 17a de aŭgusto 2013 => gresillon.org/somero

Kontakto: MCE Grésillon, 49150 St. Martin d'Arcé, France, +33-2.41.89.10.34, kastelo@gresillon.org, www.gresillon.org

86a kongreso de SAT

La 86a kongreso de SAT okazos de 28a de julio ĝis 04a de aŭgusto 2013 en Madrido (Hispanio), nome ĉe Colegio Mayor San Juan Evangelista. Dum la lastaj dek jaroj la SAT-kongreso okazis ĉiam en Orienta Eŭropo kaj nur dufoje (Milano kaj Parizo) en Okcidenta Eŭropo. Do, denove en Hispanio post 11 jaroj (Alikanto).

Kiel kutime ĉe SAT-kongresoj, matene okazos la Ĝeneralaj Kunsidoj de SAT, kiuj estas malfermaj al ĉiuj kongresanoj, kaj posttagmeze kaj foje vespere okazos klerigaj programeroj kaj socipolitikaj debatoj. Vespere ĉefe okazos la distraj programeroj : koncertoj, teatraĵoj ktp.

Tuttaga ekskurso okazos al Toledo (dume tiu tago ne estos aliaj programeroj) kaj duontagaj promenadoj okazos tra Madrido serĉante ne nur la turismajn konindaĵojn sed ĉefe la lokojn kiuj estas ligataj al la historio kaj socipolitika vivo de la urbo kaj de la lando. Postkongreso okazos, se estos sufiĉe da interesatoj, de la 5a al la 8a de aŭgusto kun vizitoj al najbaraj urboj Avilo, Segovio, Aranĥuezo aŭ Eskurialo kaj ĉiutaga reveno al Madrido kie oni povos ĝui la vesperan madridan nokton.

Adreso de la OKK :
- Poŝta :
Asociación "Izquierda y Esperanto - SATeH"
Apartado de correos 8537
ES – 28080 – Madrid (Hispanio)
- Reta: esperanto(ĉe)nodo50.org
https://www.facebook.com/events/153250434824933/

FESTO en AMIKEJO

La organizteamo de FESTO estas preparanta la ĉi-jaran muzik-festivalon en Belgio, en la urbeto Kelmis'.

FESTO 2013 okazos inter la 10an kaj la 18an de Aŭgusto.

--> Pliaj detaloj estas troveblaj ĉe la (ne--jam-finita) ttt-ejo :festo.jefo.fr (mapo de la festejo
http://alesk.eu/festo2013/gastado , ktp ...).

Clubprogramma's

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto plaatsvinden. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – La Verda Stelo

http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

Alle programma's hebben plaats in het Esperanto-huis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het club- lokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.00 uur. Iedereen is welkom.

Elke vrijdagavond is er een bijeenkomst. Het programma zal tijdig verschijnen op volgende webstek: http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

Info: esperanto-antwerpen@esperanto.be

marto 2013

1/3/2013 Clara Ertl: Kio okazas kiam ni dormas – Voordracht: Wat gebeurt er tijdens onze slaap?

8/3/2013 Katalin Kovats Hungario – Voordracht met beelden: Hongarije, land en cultuur

8-9/3/2013 - studsemajnfino kun Katalin Kovats

15/03/2012 Frans Meul Indonezio kun 11.11.11 – Voordracht met beelden: Kennismaking met Indonesië in het kader van 11.11.11-akties

22/03/2012 Ivo Durwael Voĉlega vespero – In het kader van het jaar van het voorlezen: leden lezen hun voorkeurstekst voor

29/03/2013 Jakvo Schram Ano sen SAT – Voordracht: ervaringen met Sennacieca Asocio Tutmonda

aprilo 2013

5/4/2013 Leontina Janssens Memfabriki donacfaldaĵojn – We maken zelf een geschenkpakketje met vouwwerk

12/4/2013 André Staes La signifo de Idealismo kaj Realismo por Esperanto – Voordracht: De betekenis van Idealisme en Realisme voor Esperanto

19/04/2013 Chris Declerck Beletra Almanako – Voorstelling van Beletra Almanako

21-04-2013 Nicky Janssen Printempa infanfesto – Lentefeest voor de kinderen in de vereniging

26/04/2013 Gerrit Berveling Pri nuntempe verkataj aŭ ĵus verkitaj aferoj – Voordracht: Over teksten, nog in de maak of pas afgewerkt.

majo 2013

3/5/2013 Heidi Goes Konatiĝo kun Orienta Timoro. = Voordracht: Kennismaking met Oost-Timor.

BRUGGE – Paco kaj Justeco

Hou onze webstek www.esperanto-brugge.weebly.com in het oog voor de komende activiteiten of vraag meer informatie via: heidi.goes@gmail.com.

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

http://users.belgacom.net/EBG

Vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-straat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maalbeek.

Elke woensdag van 18.30u tot 20u. Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden.

Contact: Françoise Pellegrin,
e-mail: fransuaz @ esperantobruselo.org
telefoon: 02 358 27 28

VLAAMS-BRABANT- Dilbeek.

In Dilbeek komt een groep Esperantisten maandelijks samen in het kader van "kennisbeurs Pajottenland". Ontmoetingscentrum Westrand, Kamerijkstraat z/n, 1700 Dilbeek, elke eerste zaterdag van de maand van 14 tot 16 uur.

Se vi deziras pli da informoj telefonu al Lydia Buyst 054.33.01.51

GENT – La Progreso

http://www.esperanto.be/gent

Iedere 4de vrijdag van de maand clubvergadering in ons lokaal "La Progreso" Peter Benoitlaan 117 9050 Gentbrugge; aanvang: 20.00 uur.

Inlichtingen bij Katja Lődör, tel. 09 230 16 77 of 09 221 10 02.

Vrijdag 22 maart: Ite Tytgat: De verbazende wereld van de onzichtbare beestjes, een voor iedereen bevattelijke uitleg met beeldmateriaal. Het belang van micro-organismen voor ons leven.

Vendredon la 22an de marto: Ite Tytgat: La mirinda mondo de nevideblaj bestoj, klarigoj en por ĉiuj komprenebla lingvaĵo. La graveco de la mikroorganismoj por nia vivo.

Vrijdag 26 april: Programma nog te bepalen

Vendredon la 26an de aprilo: Programo ankoraŭ decidota

KALMTHOUT – La Erikejo

http://users.telenet.be/La.Erikejo/Index.htm

La kunvenoj de la Erikejo okazos kiel kutime en la

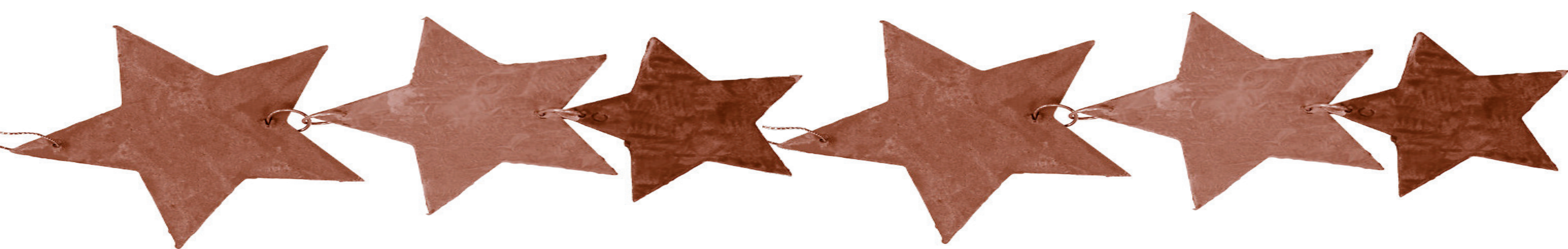

Parochiecentrum de Heide, inter la 20 – 22aj horoj .

La 21-a de marto : Al is Esperanto eenvoudiger dan andere talen, toch vergt het een inspanning om het juist te leren gebruiken. Daarom oefenen we ons in spraakkunst en woordenschat. Ni ne estas perfektaj Esperantistoj kaj tial ni trejnos nin gramatike, vorttrezore kaj per la Zamenhofa Proverbaro.

KORTRIJK Koninklijke Esperantogroep La Konkordo

www.esperanto-kortrijk.info

Maandelijkse bijeenkomst in Erfgoedhuis zaal Lessius 1ste verd. O.L.Vrouwstraat 45, Kortrijk tel. 056/27 74 24. Elke vierde dinsdag van elke maand van 19u30 tot 21u30 niet tijdens juli en augustus. Indien de vierde dinsdag een feestdag is dan op de derde dinsdag.

Contact via mail piet.glorieux@gmail.com en esperantokortrijk@hotmail.com.

Esperanto-Fonds Cesar Vanbiervliet:

Normaal zijn op elke eerste en derde donderdag van de maand vrijwilligers aanwezig in het Esperanto-Fonds Cesar Vanbiervliet te Kortrijk.

LEUVEN - Esperanto 3000

http://www.esperanto.be/esperanto3000

2013-03-13 Vespero 3000: Neformala babilado Voordrachtavond: Informele gespreksavond

2013-03-27 Daŭriga kurso Vervolgcursus

2013-04-10 Vespero 3000 Voordrachtavond

2013-04-24 Daŭriga kurso Vervolgcursus

Cultureel Centrum Romaanse Poort, Brusselsestraat 63, 3000 Leuven

Ekde la 19:30a, prelego je la 20:00a

OOSTENDE – La Konko

Meer info: Marc Cuffez, voorzitter via 0486 362365 of marc.cuuffez@telenet.be ;

Flory Witdoeckt, ondervoorzitter via 059 702914 of flory2@witdoeckt.be

of http://www.lakonko.be

Lokaal: Albertschool, Ooststraat 29 te Oostende (tenzij anders vermeld)

Conversatienamiddag : elke maandag 14u30 - 16u30 (niet op 1 april)

Conversatieavond : op woensdagen 13 en 27 maart, 10 en 24 april van 18u30 tot 20u

PEER

Elke laatste donderdag van de maand van 20 u. tot 22 u. in Cultuurcentrum "'t Poorthuis", Zuidervest 2, 3990 Peer

TIENEN – La Hirundo

http://home.tiscali.be/lahirundo/

Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.

Tel en fax: 016 / 81 52 46, bert.boon@skynet.be

ROTTERDAM (Nl) – Merkurio

Kunvenoj: la unua kaj tria merkredoj escepte de julio kaj aŭgusto.

Adreso: Nieuwe Binnenweg 176, Rotterdam (UEA centra oficejo).

Marto:

6a: jarkunveno de Merkurio

20a: tradukado.

Aprilo:

3a: voĉlegado de memelektitaj tekstoj

17a: tradukado.

CONTACTADRESSEN VAN ESPERANTOCLUBS IN VLAANDEREN EN NEDERLAND

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN *La Verda Stelo*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen@esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco*, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge, tel. (0)50 67 51 78 heidi.goes@gmail.com
BRUSSEL Françoise Pellegrin, Eiklaan 14, 1640 St-Genesius-Rode, fransuaz@esperantobruselo.org, +32 2 358 27 28
Laurent Loisse, Tir-aux-Pigeons 95 1150 Bruxelles. tel.: 02 770 11 71, sekretario@esperantobruselo.org
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, gent@esperanto.be
KALMTHOUT *La Erikejo*, Mireille Smet-Storms, Dogulaslaan 14, 2950 Kapellen, tel.: 03 666 83 19, mireillestorms@hotmail.com
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Pastoor Blanckestraat 8 bus 0201, 8610 Kortemark, tel.: 051 62 39 28, piet.glorieux@gmail.com,
Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96, esperantokortrijk@hotmail.com
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12, goris.r@skynet.be.
LIMBURG *Limburgse Esperantovereniging* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92, henri.schutters@skynet.be.
LONDERZEEL Frederik Vanden Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. comite.jean.pain@skynet.be.
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm), marc.cuffez@telenet.be.
ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* <http://www.lahirundo.be> Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen,Tel en fax: 016 / 81 52 46, post@lahirundo.be
TURNHOUT Maria Dom, Tuinbouwstraat 14, 2300 Turnhout, tel.: 014 41 72 92, de.groot-dom@telenet.be.

Contactadressen in Nederland

http://www.esperanto-nederland.nl/ned/regionale-groepen.php

ALKMAAR Afdeling Alkmaar. Bert Klijn, Klipper 119, 1721 GW Broek op Langedijk, tel.: 0226-314183, esperanto.alkmaar@gmail.com
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403, gcamdercks@home.nl
AMSTERDAM Ans Bakker-ten Hagen Kastelenstraat 231-2, NL-1082 EG Amsterdam, tel.:+31(0)206 421 853, ten_hagen@concetps.nl
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923, sampan@telfort.nl
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251)231079, r.moerbeek@kpnmail.nl
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Contact:* Vinus Lathouwers Kruiszwin 1205 NL-1188 LE Den Helder, tel.: +31(0)223 643 781, lj.lathouwers@quicknet.nl
DEVENTER zie ALMELO.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62, ru.bossong@planet.nl
ENSCHEDE Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, 2023 RB Haarlem, Tel 023-5276561.
GOUDA Alfonso Pijnacker Postbus 778 NL-2800 AT Gouda, tel.:+31(0)651 376 257, a.pijnacker@xs4all.nl
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72.
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon*
Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, 2023 RB Haarlem, tel.: 023-52 76 561.
HEEMSKERK Joke Hoobroeckx Marquettelaan 33 NL-1964 JR Heemskerk, tel.:+31 (0)251 232 155, hbxd@freeler.nl
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72, info@twangremmen.nl
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29, marjet.erasmus@zonnet.nl
MIDDEN ZEELAND S.P. Smits, Deken Tomaslaan 32 NL-4453 AL 's-Heerenhoek, tel.: +31(0)113 351 456, spsmits@hotmail.com
NIJMEGEN Klubo "Zamenhof" Jan Bemelmans Turkooisstraat 43 NL-6534 WD Nijmegen, tel.: +31(0)243 882 926
OOST-VELUWE Anneke Schouten-Buys Dintel 20 NL-7333 MC Apeldoorn, sampan@tiscali.nl
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/*La Migranto* Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam, tel.: (010)48 15 388
UTRECHT E.O. Ed Borsboom Noordweg 34 NL-3704 GN Zeist, ed.borsboom@versatel.nl
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
ZEEUWS-VLAANDEREN: Det Koning, van Speykstraat 19, 4535 BN Terneuzen, tel.: 0115 694 670, det@digitalplaygrounds.com

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. Epost: info@fel.esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 Epost: fleja@esperanto.be.
ILEI-Belgio: Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, marc.cuffez@telenet.be
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL) Stein Hautekees, Rue des Rèches 20, B-5530 Yvoir, post@sel-belgio.be Zie ook: www.sel-belgio.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. Epost: mardelforge@brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.
Esperanto Nederland, secretaris, p/a Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, T: 050-5718842, E: sekretario@esperanto-nederland.nl
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. Epost: uea@inter.nl.net.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel 0486 362365, marc.cuffez@telenet.be
Ondervoorz.:	Flory Witdoeckt, Wapenplein 17/8, 8400 Oostende, tel. 059 702914, flory2@witdoeckt.be
Penningmeester:	Kevin De Laet, Muizenstraat 5/3, 2060 Antwerpen, kevin.de.laet@telenet.be
Secretaris:	Griet Symoens, Koningsstraat 9/5, 8400 Oostende, griet.symoens@esperanto.be, 28 sep 1944 Kalmthout
Bestuurslid:	Helena Van der Steen, Turnhoutsebaan 459/12, 2140 Borgerhout, h.vdsteen@scarlet.be
Bestuurslid:	Roland Rotsaert, Marie Popelinplantsoen 3/402, 8000 Brugge, roland.rotsaert@gmail.com
Bestuurslid:	Bart Demeyere, Albert Dyserynckstraat 28, 8200 Brugge, bart.demeyere@esperanto.be
Bestuurslid:	Walter van den Kieboom, Tulpenlaan 16, 8450 Bredene, tel 059 702914, flory@witdoeckt.be

ISSN-0772-540X afgiftekantoor Antwerpen X

Tweemaandelijks tijdschrift

Kom uit je isolement!

Esperanto leren is voor jezelf een nieuwe wereld creëren. Een wereld met een internationale vriendenkring. Het leren waarderen van andere culturen, het begrijpen van andere mensen uit andere taalgroepen. Esperanto is een stap doen naar kennis over wat leeft in de wereld, niet gekleurd door de media maar geleerd uit eigen bronnen, eigen vrienden van de hele wereld